

Miloš DVOŘÁK, *Dějiny obce Volfířova do roku 1938*, České Budějovice 2009 (= diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 166 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Přestože název diplomové práce Miloše Dvořáka je až bezpříznakově jednoduchý, kdo ho jen blíže pozná, ví, že za jeho zájmem o dějiny Volfířova se skrývají hluboké rodové dějiny, které jsou s historií této vsi prolnuty po několik generací. Právě rodové kořeny stály za výběrem tématu jeho diplomové práce, neboť jinak dnes není Volfířov, snad až na zajímavou podobu tamního kostela, prakticky ničím pozoruhodný. Ke zkoumání dějin jedné „obyčejné“ vsi přistoupil diplomant vybaven nejen hlubokým poutem, ale také dobrou znalostí literatury a dostupných pramenů, z nichž některé jsou v soukromém držení a tudíž „normálnímu“ badateli prakticky nepřístupné. Svou diplomovou práci si Miloš Dvořák rozdělil do sedmi kapitol, v nichž postupně čtenáře seznámil s polohou a vývojem názvu obce, jejími nejstaršími i novějšími dějinami, topografií obce či hmotnými památkami. Přestože se snažil podat „úplný“ přehled dějin vsi od jejích nejstarších počátků, jeho výklad je nejpřesvědčivější v kapitolách o novověkém a moderním období, ze kdy se dochovalo větší množství pramenů. Při výkladu o dějinách Volfířova si diplomant všiml příslušnosti vsi k bílkovskému a posléze dačickému panství, jeho majitelů, poddanských poměrů ve vsi, její topografie, lidnatosti a sociální a profesní struktury. Věnoval pozornost také duchovní správě a jejím představitelům, podobě obecní samosprávy, školství a národnostní skladbě; od poloviny 19. století a zejména v jím sledované části 20. věku k tomu přistoupil také dopad některých významných událostí celozemského charakteru v lokálním prostředí jedné vsi.

Kromě dějinného přehledu představuje druhé jádro předkládané diplomové práce *Topografie Volfířova*, v níž se Miloši Dvořákovi podařilo sestavit topografii a přehled držitelů 84 nemovitostí, zejména poddanských gruntů, na území vsi.

Diplomová práce Miloše Dvořáka podává – samozřejmě v mezích, které byly dány dochovanými prameny, s nimiž diplomant pracuje spolehlivě a svědomitě – plastický obraz (chce se říci předmoderních) dějiny jedné vsi. Vyplývá z ní jednoznačně agrární a národnostně český charakter vsi, která byla střediskem duchovního života (fara) i vzdělanosti (škola) pro své malé okolí. Jak bylo možno předpokládat, její samosprávu ovládalo po staletí několik navzájem spřízněných rodů, jejichž příslušníci se střídali v držbě nejdůležitějších samosprávných úřadů. Velmi pečlivě sestavená a s citem pro jasné vyjadřování napsaná

Dvořákova diplomová práce tak podává obraz trvání a kontinuity české (či spíše již moravské) vesnice v době před zlomovými událostmi, které ji stejně jako celý český a moravský venkov měly čekat teprve po datu, kterým diplomant svůj výklad ukončil. Chtělo by se proto ptát, jaké zrcadlo vystavily předchozímu v podstatě kontinuálnímu vývoji Volfřova klíčové události poloviny 20. století, kdy – slovy Vojtěcha Jasného z jeho známého filmu pojednávajícího právě o proměnách jedné vesnice po roce 1945 – se svět rozdělil na dvě části a nic nebylo jako dřív. Právě ve 20. století, především v jeho druhé polovině, totiž dostaly dějiny „české“ vesnice zcela jiný charakter než jaký měly v předchozí době, jak na příkladu Ouběnic výstižně ukázal Josef Petráň.

Diplomová práce Miloše Dvořáka stojí za pozornost nejen kvůli ukázce toho, jaký pozitivní přínos může mít citová vazba autora ke studovanému prostředí, ale také proto, že pomáhá rehabilitovat lokální hospodářské a sociální dějiny. Rád ji doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm **v ý b o r n ě**.

Jindřichův Hradec, 23. srpna 2009

PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.